

ABSOLWENT ' 2011

Raport dot. opinii studentów i absolwentów Politechniki Śląskiej

Politechnika Śląska

Biuro Karier Studenckich i Katedra Stosowanych Nauk Społecznych

Wydziału Organizacji i Zarządzania

Gliwice ' 2011

Na wiosnę 2011 w Badaniu losów Absolwentów wzięło udział 986 studentów ostatniego roku studiów na wszystkich wydziałach Politechniki Śląskiej, w tym 34,9% kobiet i 65,1% mężczyzn. Największa liczba badanych kobiet była na Wydziale Organizacji i Zarządzania – 85 studentek, Wydziale Architektury – 78 studentek i Wydziale Chemicznym – 65 studentek. Najmniej na Wydziale Elektrycznym – 2 studentki, Wydziale Górnictwa i Geologii – 4 studentki i Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki – 8 studentek.

Pierwszym zadaniem pytaniem było pytanie o motywy, jakie zdecydowały o podjęciu przez respondentów studiów. Najczęściej zaznaczanymi odpowiedziami spośród kafeterii była chęć zdobycia wyższego wykształcenia – 649 osób (65,9%), zainteresowanie przedmiotem studiów – 420 osób (42,6%) oraz możliwość osiągnięcia w przyszłości wysokiego standardu materialnego – 329 osób (33,4%). Pozytywnym wskaźnikiem jest to, że niewielki odsetek badanych decyzję o podjęciu studiów podjął pod presją otoczenia, przyjaciół (1,7%) i przez oczekiwania ze strony rodziny (2,3%). Świadczy to o świadomości podjętej przez badanych decyzji o kontynuacji nauki.

Drugie pytanie dotyczyło tego, jakie zdaniem respondenta, motywy kierują ludźmi przy wyborze kierunku studiów. Tu również najczęściej pojawiającą się odpowiedzią były osobiste zainteresowanie przedmiotem studiów – 560 osób (56,8%). Na drugim miejscu znalazła się możliwość osiągnięcia wysokiego statusu materialnego w przyszłości – 389 zaznaczeń (39,4%), na trzecim – gwarancja stałej pracy w przyszłości – 309 odpowiedzi (31,3%). Na podstawie podobieństw w zaznaczanych odpowiedziach można wywnioskować, że odpowiedzi na temat motywów innych ludzi były podparte osobistymi motywami respondenta.

Większość ankietowanych zadeklarowała, że studia na Politechnice Śląskiej spełniły oczekiwania w zakresie zdobycia wiedzy teoretycznej. Taką dopowiedź wybrało 56,4% badanych, 11,5% zazaczyło odpowiedź, że studia na Politechnice Śląskiej, że możliwości zdobycia wiedzy teoretycznej zostały spełnione w wyższym stopniu niż oczekiwano, 8,9% nie potrafiła tego jednoznacznie określić a 21,9% zazaczyła, że studia nie spełniły oczekiwań związanych z przekazaniem wiedzy teoretycznej. Podobnie wyglądał rozkład odpowiedzi na pytanie o spełnione oczekiwania w zakresie wszechstronnego rozwoju intelektualnego i osobowościowego – w stopniu zgodnym zazaczyło 50,1% badanych, w stopniu wyższym 13,1%, trudno powiedzieć 12,5% i w stopniu niższym 22,2%. W przypadku pytania o zdobycie podczas studiów umiejętności praktycznych, odpowiedzi skupiały się wokół zaznaczeń o niespełnionych oczekiwaniach. Odpowiedź, że studia na Politechnice Śląskiej nie pomogły w zdobyciu praktycznych umiejętności zawodowych wybrało 54,9% ankietowanych, 7,7% nie potrafiło jednoznacznie określić, 30,6% uważa, że zdobyta praktyka

pokrywa się w stopniu z godnym ze stawianymi oczekiwaniami, jedynie 4,7% osób zaznaczyło, że oczekiwania zostały spełnione w stopniu wyższym niż zakładano.

O świadomym wyborze kierunku studiów może świadczyć fakt, że na pytanie o powtórny wybór tego samego kierunku potwierdziło 593 respondentów (60,1%). Natomiast ponowny wybór studiów na Politechnice Śląskiej zadeklarowało 683 badanych (69,3%). Odpowiedzi były podobne niezależnie od płci – twierdząco odpowiedziało 61% kobiet i 59,8%. Analizując odpowiedzi studentów poszczególnych wydziałów Politechniki Śląskiej, łatwo można zauważyć, że na większości z nich pojawiają się odpowiedzi potwierdzające powtórny wybór studiowanego kierunku. Najwyższy odsetek jest na Wydziale Architektury (80,4%), Wydziale Inżynierii Środowiska (74,2%) oraz Energetyki oraz Wydziale Górnictwa i Geologii (72,4%). Najłabsze wyniki są na Wydziale Chemicznym, który jako jedyny ma poniżej połowy odpowiedzi potwierdzających ponowny wybór kierunku – 35,4% i podobną liczbę odpowiedzi negatywnych – 34,2%. W kontekście płci rozkład odpowiedzi był podobny, jednak w przypadku potwierdzenia powtórzenia kierunku, bardziej zdecydowani byli mężczyźni (mężczyźni – 73,1%, kobiety – 68,3%).

Większość studentów uważa, że poziom stawianych studentom wymagań jest odpowiedni. Odpowiedź taką wybrało 57,6%. Zdaniem 17,6% ankietowanych poziom stawianych wymagań jest za wysoki, dla 19,1% jest za niski a 4,9% nie ma zdania. Za wysoki poziom deklarowali najczęściej studenci studiów niestacjonarnych I stopnia – 25,4% z nich i studenci studiów stacjonarnych I stopnia – 20,2%. Odpowiedź o odpowiednim do kierunku studiów respondentów częściej zaznaczali studenci studiów niestacjonarnych (najwięcej z niestacjonarnych jednolitych – 72,1% z nich). Z kolei poziom za niski częściej zaznaczali studenci studiów stacjonarnych.

Zdaniem większości badanych studentów Politechniki Śląskiej mają oni takie same (48%) lub większe (23,3%) szanse na rynku pracy w porównaniu ze studentami innych uczelni. Niewielki odsetek badanych uważa, że ich szanse są niższe w porównaniu z innymi (6,3%). Najlepiej swoje szanse ocenili respondenci z Wydziału Architektury – 82,7%, Wydziału Elektrycznego – 82,6% i Wydziału Transportu – 81,6%. Odpowiedzi o szansach mniejszych od szans absolwentów wyższych uczelni pojawiały się głównie na Wydziale Organizacji i Zarządzania – 22% i Wydziale Matematyczno – Fizycznym – 13,3%. Na pozostałych wydziałach odsetek nie przekraczał 7%.

W przypadku pytania o postawę dotyczącą podejmowania dodatkowych aktywności w trakcie studiów dla lepszego przystosowania się do wymogów rynku pracy, najczęściej zaznaczano twierdzenie, że studia są najważniejszym elementem przygotowania zawodowego, ale dodatkowy wysiłek zwiększa szanse (30,4%). Na drugim miejscu pod względem liczebności zaznaczano odpowiedź, że dyplom spełnia tylko wymagania formalne, kluczowe są umiejętności, których nie

można nauczyć się na studiach (27,4%). Niezależnie od płci rozkład odpowiedzi był podobny. Jednak kobiety częściej kierowały się w kierunku istotności studiów, mężczyźni w kierunku dodatkowo zdobytego doświadczenia. Widać np. różnicę w przypadku twierdzenia, że wiedza zdobyta na studiach i podejmowanie dodatkowej aktywności są tak samo ważne. Odpowiedź ta była częściej wybierana przez kobiety – 43,7% (mężczyźni – 38,1%). Z kolei mężczyźni częściej niż kobiety wybierali twierdzenie, że umiejętności zdobyte w ramach własnej dodatkowej aktywności są istotniejsze od wiedzy zdobytej na studiach – 19,7% (kobiety – 13,2%). Można uchwycić zależności w odpowiedziach w przypadku rozbicia na grupy ze względu na tryb studiowania (stacjonarny/niestacjonarny). Studenci studiów stacjonarnych byli bardziej skłonni zaznaczać odpowiedź, że studia są najważniejszym elementem przygotowania do wymogów rynku pracy. Jednak twierdzenie, że wystarczy skupić się na studiowaniu zaznaczali także studenci studiów niestacjonarnych I stopnia – 32,8% z nich wybrało taką odpowiedź (podobny odsetek deklarował, że własne umiejętności i doświadczenie są najważniejsze – 32,6%). Można zaobserwować także wzrost znaczenia zdobytego poza uczelnią doświadczenia wśród studentów studiów uzupełniających magisterskich stacjonarnych i niestacjonarnych.

Zdaniem badanych ich przygotowanie do wymogów polskiego rynku pracy jest średnie. Taką odpowiedź wybrało 544 ankietowanych (55,2%). Wysokie przygotowanie zaznaczyło 13,7%, niskie 12%. Niewielki odsetek deklaruje brak przygotowania – 2,6%. Część studentów nie miała wyrobionego zdania w tym zakresie – 32,9%. Wysoki stopień przygotowania do krajowego rynku pracy deklarowali głównie studenci z Wydziału Architektury (22,1%), Wydziału Mechanicznego Technologicznego (21,3%) i Wydziału Górnictwa i Geologii (20,4%). W przypadku średniego przygotowania wszystkie wydziały przekroczyły 45% zaznaczeń wśród swoich studentów. Najwyższe wartości miał Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki (74,2%), Wydział Elektryczny (62,7%) i Wydział Chemiczny (62%). Niski poziom przygotowania deklarowali respondenci z Wydziału Budownictwa (20,8%), Wydziału Transportu (17,1%) i Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki (16,3%). Brak przygotowania był zaznaczany w grupie studentów z Wydziału Elektrycznego (6,7%), Wydziału Organizacji i Zarządzania (5,7%) i Wydziału Mechanicznego Technologicznego (5%). W przypadku przygotowania do wymogów europejskiego rynku pracy również najczęściej pojawiała się ocena średnia – 333 osób (33,8%).

Kolejne pytanie dotyczyło stopnia, w jakim studia i dodatkowa aktywność przygotowały respondenta do pracy i kariery zawodowej. Największe skupienie odpowiedzi były przy twierdzeniu, że studia i dodatkowa aktywność wpłynęły w takiej samej mierze na przygotowanie do pracy – 385 badanych (39%). Można tu zaobserwować pewne prawidłowości i zależność odpowiedzi z pytaniem dotyczącym przystosowania do rynku pracy dzięki studiom i własnemu doświadczeniu. Osoby, które

w tym pytaniu zaznaczyły odpowiedź, że wystarczy skupić się jedynie na studiowaniu w celu przystosowania do rynku pracy, w pytaniu o przygotowanie do dalszej kariery częściej wybierały odpowiedź, że przygotowanie zawdzięczają wyłącznie studiom – 10,2%. Podobnie z osobami, dla których studia są najważniejsze, ale uważają, że warto zdobyć dodatkowe doświadczenia dla podniesienia szans (często zaznaczano odpowiedź o przygotowaniu do kariery zawodowej przede wszystkim dzięki studiom – 36,8%). Pozostałe odpowiedzi również znalazły swoje odzwierciedlenie w obu pytaniach (osoby uważające, że przygotowanie do rynku pracy zapewnia dodatkowa aktywność, deklarowały, że do swojej kariery przygotowały się dzięki dodatkowej aktywności).

Najbardziej odpowiadającymi badanym modelami kariery zawodowej są: prowadzenie własnej firmy lub praca w wolnym zawodzie na własny rachunek – 350 zaznaczeń (35,5%) i praca w dużym koncernie międzynarodowym lub prestiżowej firmie krajowej – 284 odpowiedzi (28,8%). Prowadzenie własnej działalności jest bardziej preferowane przez mężczyzn niż kobiety (mężczyźni – 38,3%, kobiety – 33,9%). Kobiety częściej niż mężczyźni wybierają pracę w instytucji lub zakładzie państwowym (kobiety – 14,5%, mężczyźni – 10%) oraz pracę w małej lub średniej firmie prywatnej (kobiety – 13%, mężczyźni – 12,1%).

W momencie podjęcia studiów 490 respondentów nie pracowało, co stanowi 49,7%. Pracę dorywczą miało 331 badanych (33,6%) a pracę stałą 146 (14,8%). Związek studiów z pracą zadeklarowało 138 osób (14%). W trakcie studiów 20,2% ankietowanych podejmowało prace dorywcze. Najczęstszym celem podjęcia pracy było zarobienie pieniędzy na zaspokojenie różnych potrzeb materialnych – 551 odpowiedzi (55,9%). Wśród osób pracujących na stałe lub dorywczo przeważali mężczyźni (praca stała: mężczyźni – 17,4%, kobiety – 10,8%; praca dorywcza: mężczyźni – 34,6%, kobiety – 32,4%). Natomiast wśród kobiet dominowały odpowiedzi, że nie pracowały (kobiety – 56,8%, mężczyźni – 48,1%).

Pytanie o aktualne zatrudnienie pokazało, że 424 badanych studentów (43%) nie pracuje, 309 z nich (31,3%) podejmuje prace dorywcze a 183 (18,6%) ma stałą pracę. Od rozpoczęcia przez respondentów studiów utrzymała się tendencja, że nie pracuje więcej kobiet niż mężczyzn i mężczyźni częściej posiadają stałą pracę. Jednak zmieniły się proporcje w przypadku podejmowania prac dorywczych, które to częściej są podejmowane przez kobiety (kobiety – 48,3%, mężczyźni – 46%). Wśród 390 odpowiedzi na pytanie o chęć zmiany pracy po ukończeniu studiów 155 osób zaznaczyło odpowiedź twierdzącą, 131 nie chce zmienić zatrudnienia.

Część osób odczuwa obawy związane z podjęciem pracy zawodowej, 141 studentów (14,3%) zaznaczyło, że raczej ma obawy, 135 (13,7%) raczej takowych nie ma. Bardzo łatwo można zauważyć, że obawy są częściej odczuwane przez kobiety. Zdecydowanie lub raczej odczuwam obawy

zaznaczyło łącznie 67,1% kobiet i 41,8% mężczyzn. Nie odczuwam obaw i raczej nie odczuwam obaw wybrało 50,8% mężczyzn i 30,8% kobiet. Najczęstszym powodem obaw są wymagania pracodawców, to twierdzenie wybrało 295 osób (29,9%). Na drugim miejscu znalazła się konfrontacja wiedzy teoretycznej z praktyką – tak odpowiedziało 188 osób (19,1%).

Na czas przeprowadzania badania duża część studentów ostatniego roku biorących w nim udział nie rozpoczęła poszukiwania pracy, którą zamierza podjąć po ukończeniu studiów. Taką odpowiedź wybrało 359 badanych (36,4%). Duży odsetek skupił się wokół odpowiedzi, że szuka, ale jeszcze nie znalazła – 298 zaznaczeń (30,2%). Z kolei 36 osób (3,7%) nie zamierza na razie podejmować pracy zawodowej. Wśród respondentów, którzy szukali i znaleźli pracę przodują studenci Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki (17,1%) oraz Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki (17,1%). Następny w kolejności jest Wydział Architektury (14,5%) i Wydział Górnictwa i Geologii (11,8%). Najwyższe odsetki osób nadal szukających pracy są na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki (15,8%), Wydziale Chemicznym (13,4%) i Wydziale Organizacji i Zarządzania (12,7%). Duży odsetek osób nie poszukujących jeszcze pracy był wśród studentów na Wydziale Organizacji i Zarządzania (15,9%), Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki (15,3%), i Architektury (12,8%). Ponad ¼ studentów Wydziału Organizacji i Zarządzania nie zamierza na razie podejmować żadnej pracy (25,7%).

Pytanie o sposoby poszukiwania pracy było pytaniem wielokrotnego wyboru. Respondenci najczęściej poszukują pracy za pośrednictwem witryn internetowych – 278 osób (28,2%). Następnie według liczebności pojawiały się odpowiedzi o wykorzystywaniu prywatnych kontaktów (19,3%), pisemnym składaniu ofert u interesujących danego ankietowanego pracodawcy (17,1%), wykorzystywaniu kontaktów zdobytych podczas odbywania stażu, praktyki, prac dorywczych (15,1%). Mniejszą popularnością cieszą się poszukiwania za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy (13,2%) i Biura Karier Studenckich Politechniki Śląskiej (11,6%). Rzadko było zaznaczane odpowiadanie na oferty zamieszczone w prasie (14%) i telefonowanie do pracodawców z pytaniem o miejsca pracy (9,6%).

Kolejne pytanie dotyczyło znajomości zakresu i korzystania z różnych form działalności Biura Karier Studenckich Politechniki Śląskiej. Największą popularnością cieszą się targi pracy, o których słyszało 31,3% badanych a 14,6% z nich korzystało. Następnie często zaznaczano organizowanie praktyk (26% o nich słyszało, 9,9% z nich korzystało) i staże (25,7% słyszało, 6,1% korzystało). O warsztatach przedsiębiorczości słyszało 20,2%, korzystało 8,9%, o kursach językowych słyszało 19,2% badanych, korzystało 8%. Najmniej popularne okazały się konkursy (14,8% słyszało, 8,1% korzystało) i

pomoc doradcy zawodowego (14,9% słyszało, 8,3% korzystało). Wśród badanych 8,2% osób nie słyszało nigdy o Biurze Karier Studenckich Politechniki Śląskiej.

Znaczna część studentów wolałaby podjąć pracę zgodną ze zdobytym wykształceniem, ale bierze pod uwagę także inne możliwości – 394 odpowiedzi (40%). Praca o różnym charakterze ale zgodna z kwalifikacjami interesuje 24,2% badanych. Mały odsetek respondentów bierze pod uwagę podjęcie każdej pracy, niezależnie od kwalifikacji – 9,4%.

Następne pytanie dotyczyło wysokości minimalnego wynagrodzenia za pełny etat, na jakie zgodziłby się respondent po ukończeniu studiów w Polsce i za granicą. Im wyższa kwota pensji minimalnej, tym mniej osób ją deklaruje. Zdecydowanie większy odsetek ankietowanych deklarował niższe kwoty minimalne. W Polsce stawkę nie przekraczającą 2000 zł przyjęłoby 380 badanych (38,5%), między 2000 zł a 3000 zł byłaby zaakceptowana przez 371 osób (37,6%), kwoty między 3000 zł a 4000 zł zadeklarowało 100 badanych (10,1%), między 4000 zł a 6000 zł – 49 osób (5%), między 6000 zł a 10 000 zł – 21 osób (2,1%), między 10 000 zł a 20 000 zł – 2 osoby (0,2%), powyżej 20 000 zł – 1 osoba (0,1%). W przypadku wynagrodzeń za granicą rozkład odpowiedzi zmieniał się kierunku kwot wyższych. Stawki poniżej 2000 zł podało 49 respondentów (5%), między 2000 zł a 3000 zł – 91 osób (9,2%), między 3000 zł a 4000 zł – 173 osoby (17,5%). Największe skupienie odpowiedzi było w przedziale 4000 zł – 6000 zł, tu kwoty podało 309 badanych (31,3%) i w przedziale 6000 zł – 10 000 zł (179 odpowiedzi – 18,2%). Kwoty między 10 000 zł a 20 000 zł podało 25 ankietowanych (2,5%), powyżej 20 000 zł podało 6 osób (0,6%).

Na pytanie o wybór między pracą zgodną z wykształceniem i kwalifikacjami respondenta i pracą poniżej kwalifikacji ale lepiej płatną, największe skupienie odpowiedzi znalazło się wokół twierdzenia, że zostałaby wybrana raczej praca lepiej płatna. Odpowiedź tą wybrało 378 badanych (38,3%). Kilka procent mniej zaznaczyło odpowiedź, że wybrałoby pracę raczej zgodną z kwalifikacjami (32,2%). Pracę zdecydowanie zgodną z kwalifikacjami wybrałoby 14,2% a zdecydowanie lepiej płatną 13,5%. W kierunku pracy zgodnej z wykształceniem i kwalifikacjami (zdecydowanie/raczej praca zgodna z kwalifikacjami) skłaniali się głównie studenci z Wydziału Architektury (71,1%), Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki (71%) i Wydziału Elektrycznego (60%). Pracę lepiej płatną (zdecydowanie/raczej lepiej płatną) wybierali najczęściej respondenci z Wydziału Organizacji i Zarządzania (77,2%), Wydziału Budownictwa (70,9%) i Wydziału Automatyki Elektroniki i Informatyki (57,8%).

Zdecydowana większość badanych studentów nigdy nie prowadziła działalności gospodarczej (88,8%). Część prowadziła taką w przeszłości z powodzeniem (3,9%) a część nadal ją prowadzi (3,8%). Niewielki odsetek próbował prowadzić działalność gospodarczą, ale nie udało się rozwinąć i

utrzymać na rynku (1,8%). Łatwo obserwowalny jest fakt, że zdecydowana większość osób prowadząca aktualnie lub w przeszłości działalność gospodarczą to mężczyźni. Aż 96,1% kobiet nigdy nie prowadziła działalności gospodarczej (odpowiednik w grupie mężczyzn – 89%).

Plany związane z założeniem własnej firmy ma 24,1% ankietowanych. Najliczniej zaznaczano odpowiedź, że założenie własnej firmy w przypadku nie znalezienia pracy – 37%. Tej możliwości nie rozważyło jeszcze 23% badanych a 11,2% nie chce zakładać własnej firmy. Założyć własną działalność gospodarczą w przyszłości deklarują częściej mężczyźni (26,3%) niż kobiety (21,8%). Podobnie w przypadku planów o własnej firmie w razie problemów ze znalezieniem pracy (mężczyźni – 40,5%, kobiety – 36,4%). Można zaobserwować zależność, że chęć założenia własnej firmy myślą częściej osoby, które deklarowały wyższą kwotę minimalnego wynagrodzenia po skończeniu studiów.

Wśród powodów, dla których warto prowadzić własną firmę wybierano głównie: robienie tego, co się lubi i zarabianie na własne utrzymanie (48,4%), praca na własny rachunek przynosi większe zyski (46,4%), niezależność i samodzielność (46,4%) i bycie szefem dla siebie (43,5%). Z kolei najczęściej wymienianymi przeszkodami związanymi z założeniem własnej działalności były wysokie koszty (71,6%), kwestie formalności (59,6%) i zbyt mały poziom wiedzy na ten temat (46,6%). Ponad połowa badanych wykazała zainteresowanie pozyskaniem wiedzy specjalistycznej na temat prowadzenia działalności gospodarczej. Odpowiedź twierdzącą wybrało 575 osób, co stanowi 58,3%. Odpowiedzi na to pytanie miały podobny rozkład niezależnie od płci. Podobnie w przypadku formy przekazywania wiedzy na temat przekazywania wiedzy z zakresu przedsiębiorczości i prowadzenia własnej firmy. Najczęściej wybierane były warsztaty i szkolenia – 305 odpowiedzi (30,9%). Nieznacznie liczniej zaznaczały je kobiety (kobiety – 58,9%, mężczyźni – 51,9%). Z kolei mężczyźni częściej wybierali wykłady (mężczyźni – 10,5%, kobiety – 5,6%) i konsultacje indywidualne (mężczyźni – 16,1%, kobiety – 12,2%).

Na pytanie o przewidywania, co do kierunku, w jakim będzie rozwijał się rynek pracy w Polsce, najliczniej odpowiadano, że nie ulegnie on znacznym przeobrażeniom. Twierdzenie to zostało wybrane przez 41,2% ankietowanych.

Zdaniem 374 badanych (37,9%) studia, które kończą niewystarczająco przygotowują do samodzielnego kierowania swoją karierą zawodową. Nieco mniej deklaruje dość dobre przygotowanie do pracy samodzielnej – 32,9%. Można zaobserwować zależność, że zdecydowanie bardziej mężczyźni są zadowoleni z przygotowania do dalszej kariery. Częściej niż kobiety zaznaczali przygotowanie bardzo dobre (mężczyźni – 8,2%, kobiety – 1,5%) lub dość dobre (mężczyźni – 34,7%, kobiety – 31,8%). W tym przypadku kobiety raczej są skłonne do ocen negatywnych. Częściej zaznaczają swoje przygotowanie jako niewystarczające (mężczyźni – 38,6%, kobiety – 41,2%) lub

wcale nie mają przygotowania (mężczyźni – 7,5%, kobiety – 11,2%). Można zaobserwować, że odpowiedzi zaznaczone w tym pytaniu w dużym stopniu pokrywają się z odpowiedziami na pytanie o spełnienie oczekiwań respondenta w zakresie zdobycia praktycznych umiejętności zawodowych. Osoby, które zaznaczały twierdzenie, że studia na Politechnice Śląskiej spełniły oczekiwania w zakresie zdobycia wiedzy praktycznej w stopniu wyższym lub zgodnym z oczekiwanymi, często w pytaniu o poziom przygotowania do samodzielnej kariery zawodowej wybierały odpowiedź bardzo dobre lub dobre. Podobnie z respondentami, którzy oceniali przygotowanie praktyczne jako niskie – w pytaniu o przygotowanie do samodzielnej kariery zawodowej zaznaczali odpowiedzi o przygotowaniu niewystarczającym lub całkowitym jego braku.

Analizując pytanie dotyczące przygotowania do dalszej kariery zawodowej w rozbiciu na Wydział i płeć, można zauważyć, że najlepsze przygotowanie zaznaczyły kobiety studiujące na Wydziale Elektrycznym (100% respondentek studiujących na wydziale), Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki (84,6% studiujących na wydziale respondentek) i Wydziale Mechanicznym Technologicznym (66,7% studentek biorących udział w badaniu). Słabe przygotowanie pojawiało się głównie w odpowiedziach respondentek z Wydziału Matematyczno – Fizycznego (73,3% studiujących na wydziale kobiet), Wydziału Chemicznego (67,7% badanych studentek) i Wydziału Budownictwa (58,4% respondentek z tego wydziału). Mężczyźni inaczej niż kobiety ustosunkowali się do przygotowania do dalszej kariery. Wysoki poziom przygotowania do dalszej kariery zawodowej był deklarowany przez respondentów z Wydziału Górnictwa i Geologii – 60,3%, Wydziału Elektrycznego – 59,2% i Wydziału Organizacji i Zarządzania – 50%. Najgorsze przygotowanie deklarowali mężczyźni z Wydziału Chemicznego – 73,3% badanych z wydziału studentów, Wydziału Budownictwa – 66,7% i Wydziału Architektury – 64,3%.

Na pytanie dotyczące pomysłów na wprowadzenie zmian do programu nauczania, 53,1% podało swoje propozycje, w tym głównie zapotrzebowanie na większą liczbę zajęć praktycznych.

Wyjazd zagraniczny jest rozpatrywany głównie w momencie nie otrzymania dającego satysfakcję zatrudnienia w Polsce. Taką odpowiedź zadeklarowało 295 studentów (29,9%). W przypadku nie znalezienia żadnej innej pracy, kraj zamierza opuścić 180 badanych (18,3%), 137 osób (13,9%) w ogóle nie rozpatruje możliwości wyjazdu do pracy za granicę a 48 osób (4,9%) wyjedzie na pewno. Ponad połowa respondentów uważa, że długość wyjazdu za granicę w celach zarobkowych będzie zależna od sytuacji życiowej – 55,6%. W rozbiciu na płeć odpowiedzi rozkładały się podobnie jednak bardziej skłonni do wyjazdu są mężczyźni. Zaznaczali oni częściej odpowiedź, że biorą wyjazd za granicę pod uwagę w przypadku nie otrzymania satysfakcjonującej oferty (mężczyźni – 32,5%,

kobiety – 28%), natomiast kobiety w przypadku nie otrzymania żadnej innej pracy (mężczyźni – 16,7%, kobiety – 23,2%).

W przypadku wyboru czynników w największym stopniu wpływających na osiągnięcie sukcesu zawodowego w Polsce i Unii Europejskiej, Polska była oceniana bardziej negatywnie. Odpowiedzi, jakie dominowały wśród elementów warunkujących osiągnięcie sukcesu w Polsce znalazły się kolejno znajomości i protekcja (46,9%), wykształcenie i kwalifikacje (43,4%), własna przedsiębiorczość i inicjatywa (43,4%), własny wysiłek i poświęcenie (26,2%), cwaniactwo (25,9%), korzystanie z okazji (21,3%). Czynniki wpływające na sukces zawodowy w Unii Europejskiej były następujące: wykształcenie i kwalifikacje (66,4%), własna przedsiębiorczość i inicjatywa (41%), posiadane zdolności (38,7%), własny wysiłek i poświęcenie (37,1%), korzystanie z okazji (16,8%).

Korzyści dla Polski z przystąpienia do Unii Europejskiej widzi 72,8% badanych. Odpowiedzi negatywnej udzieliło 9,6% osób. Korzyści osobiste odczuwa 52,4%, skutki negatywne 13,2%. Niezależnie od płci, rozkład zaznaczeń poszczególnych odpowiedzi był podobny.

Zdaniem dużej części ankietowanych poziom wymagań wobec studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest różny. Wedle opinii dużej części z nich poziom na studiach stacjonarnych jest wyższy niż na studiach niestacjonarnych, grupa ta stanowi 42,8%. Wyższe wymagania na studiach niestacjonarnych są według 26,4% badanych. Na pytanie o to, czy pracodawcy zwracają uwagę na to, jaki tryb studiów skończył potencjalny pracownik, najczęściej pojawiały się odpowiedzi, że pracodawcy chętniej zatrudniają osoby, które ukończyły studia stacjonarne (31,7%) lub nie ma to znaczenia (30,6%). Można zauważyć, że studenci studiów stacjonarnych częściej zaznaczali odpowiedź, że wymagania wobec studentów ze studiów stacjonarnych są wyższe od stawianych wymagań studentom studiów niestacjonarnych. W przypadku respondentów ze studiów niestacjonarnych odpowiedzi nie są tak jednoznaczne. Mimo dużej liczby zaznaczeń, że wymagania na studiach stacjonarnych są wyższe, rozkład odpowiedzi w tej grupie przesunął się w kierunku porównywalności stawianych wymagań.

W przypadku zwracania uwagi pracodawców na oceny ze studiów potencjalnych kandydatów najczęściej pojawiają się odpowiedzi, że czasem biorą to pod uwagę (33,3%) lub rzadko się tym interesują (30,6%). Najwięcej zaznaczeń odpowiedzi, że pracodawcy czasem biorą oceny pod uwagę było wśród studentów studiów niestacjonarnych II stopnia – 46,5%. Odpowiedź, że pracodawcy rzadko interesują się ocenami potencjalnych kandydatów do pracy zaznaczali w największym stopniu zaznaczali studenci studiów stacjonarnych jednolitych – 37,5%.

Najczęściej podejmowanymi podczas studiów formami aktywności są kolejno kursy językowe (36,1%), warsztaty i szkolenia (21,2%), kursy naukowe (12,9%), studenckie koła naukowe (12,3%), przedmioty dodatkowe w ramach Indywidualnego Programu Studiów (6,1%). Brak podejmowania dodatkowych działań zadeklarowało 27,7%.

Większość spośród badanych nie ukończyła wcześniej żadnego innego kierunku studiów. Grupa ta stanowi 78,9%. Natomiast grupa, która ukończyła już jakieś studia stanowi 10,6%, grupa studiująca równoległe drugi kierunek – 5,6%. Wcześniej ukończony inny kierunek deklarowali częściej mężczyźni (mężczyźni – 13,3%, kobiety – 6,7%) a równoległe studia na drugim kierunku kobiety (mężczyźni – 4,4%, kobiety – 8,5%). Wśród motywów podjęcia dodatkowego kierunku studiów dominowało zwiększenie szans na rynku pracy. Odpowiedź ta była częściej zaznaczana przez kobiety (mężczyźni – 58,6%, kobiety – 64,9%).

Ostatnie pytanie kwestionariusza dotyczyło chęci dalszego kształcenia. Najliczniej zaznaczano twierdzenia dotyczące kursów językowych (27,3%), specjalistycznych kursów zawodowych (18,6%), podjęcia studiów podyplomowych (26,7%), uzupełniających studiów magisterskich (20,1%), studiów doktoranckich (12,9%), kursu pedagogicznego (5,6%). Potrzeby dalszego kształcenia nie widzi 21,4% a brak możliwości dalszego kształcenia został zaznaczony przez 7,8% badanych.